

Nr 701

Av herrar **Dickson** och **Eliasson** i Moholm, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 181, med förslag angående visst lotteriförfarande i samband med återbetalning av överskjutande preliminär skatt.*

I proposition nr 181 föreslås att sådana skattskyldiga, som på grund av 1957 års taxering har att återfå överskjutande preliminär skatt, skall beredas tillfälle att i samband med återbetalningen av skatten förvärva för ändamålet särskilt utfärdade skatteobligationer, vilka efter vinstdragning i april 1958 skall inlösas med början senast den 10 maj 1958. Syftet är att åvägabringa en utjämning över budgetåret av statens utbetalningar. Därmed skulle man kunna begränsa den tillfälliga statsupplåningen under senare kalenderhalvåret.

Föreliggande förslag är i allt väsentligt en motsvarighet till det i proposition nr 189/1956 framlagda. Detta betecknades av departementschefen närmast såsom ett försök, begränsat till skatteåterbetalningen efter 1956 års taxering. Riksdagen fann att frågan borde hållas öppen huruvida förfarandet skulle upprepas även i framtiden eller andra utvägar prövas. För vår del vill vi redan här framhålla, att tiden synes mogen att pröva andra möjligheter. Det negativa resultatet av det tidigare skattelotteriet pekar härpå.

Från vårt håll framfördes i samband med proposition 189/1956 vissa principiella betänkligheter mot anordnandet av ett skattelotteri av förevarande slag. Även statsutskottet har i sitt utlåtande nr 180/1956 funnit att vissa invändningar kan göras från principiell synpunkt. Enligt vår mening skulle ett bifall till det framförda förslaget snarast inverka menligt på sparviljan. Det är praktiskt påvisat, att man genom det föreslagna lotteriet kan förmå skattebetalare med överskjutande skatt att uppskjuta återkrävandet härav till en tidpunkt kommande år. Men då förslagens automatiskt sparfrämjande effekt upphör i och med att premieobligationerna skall återinlösas och det hela för vederbörande skattebetalare närmast framstår som ett rent lotteri torde någon i verklig mening sparstimulerande psykologisk effekt inte vara att vänta.

Vi anser för vår del, att man i nuvarande läge bör tillvarataga alla tillfällen att stimulera det frivilliga personliga sparandet. Vi förordar därför följande förfaringssätt, vilket i allt väsentligt överensstämmer med det i samband med proposition 189/1956 från vårt håll föreslagna. Detta skulle

kunna tänkas leda till ett från statsfinansiell synpunkt lämpligt uttag av överskjutande skatt samtidigt som en viss sparstimulerande effekt vinnes.

Var och en får i vanlig ordning under hösten sin slutskattesedel. Den som har överskjutande skatt att hämta får i samband därmed sin anvisning på beloppen. Det bör på denna meddelas att summan kan lyftas senast den 31 december men att — om ägaren låter den stå inne till den 15 juni — han kommer att få icke blott sin överskjutande skatt utan därutöver 4 % på densamma motsvarande för helt år ca 8 %. Detta större sammanlagda belopp bör tydligt angivas i kronor.

Erbjudandet bör gälla för överskjutande skatt som skall återbetalas redan i höst. Av praktiska skäl bör det minsta belopp varpå räntan beräknas vara 100 kronor.

Enligt vår mening bör denna anordning icke bli en engångsföreteelse. Särskild bestämmelse bör därför införas i uppbördsförordningen.

På slutskattesedeln bör särskilt angivas vilket belopp den skattskyldige har rätt att utfå, därest den överskjutande skatten får kvarstå den avsedda tiden.

Om erforderligt tryck ej kan införas på skattsedeln som skall utsändas innevarande år, kan detta avhjälpas medelst särskilt tryckt meddelande som bilägges debetsedeln.

Det ovan framförda förslaget syftar längre än till att åstadkomma en utjämning av statens utgifter, nämligen till att befrämja det personliga frivilliga sparandet. Alla torde vara eniga om att ett ökat sparande är i hög grad nödvändigt. Anledningarna till att det personliga frivilliga sparandet inte är tillräckligt stort är många, men det torde vara tillräckligt att här erinra om den viktigaste, nämligen den långt gående penningvärdeförsämringen. Särskilt småspararna har på detta sätt berövats en väsentlig del av sina sparmedel, vilket verkat avskräckande även för personer med djupt rotade sparvanor. Det synes oss under sådana förhållanden uppenbart att man måste tillgripa speciella åtgärder. Det är enligt vår mening angeläget att man kombinerar försöket att utjämna statsutgifterna med ett försök att samtidigt få till stånd en ökning av det personliga frivilliga sparandet. Vi finner att vårt förslag tjänar detta syfte, helst som man kan utbygga detsamma så att viss del av det kortsiktiga sparandet kan göras mer långsiktigt.

För att fullfölja denna målsättning bör man söka underlätta möjligheterna för dem som efter den 15 juni önskar fortsätta att spara. Från psykologisk synpunkt är det därvid viktigt att den skattskyldige inte behöver ta ut pengarna och därefter själv vidtaga anstalter för att åter sätta in dem. Om nu detta ordnas genom det allmännas försorg — ehuru givetvis med den skattskyldiges samtycke — bör det kunna få god effekt. Man kan

t. ex. gå till väga så, att den som efter en månad, räknat från den 15 juni, icke begagnat sig av sin rätt att ta ut den överskjutande skatten jämte 4 % ränta beredes tillfälle att lämna uppgift om den sparanstalt å vilken han vill ha de inestående medlen överförda. Skulle någon av dem, som sålunda icke uttagit sin överskjutande skatt före den 15 juli, icke besvara en sådan förfrågan, kan medlen överföras å den sparinstitution som bedömes vara den för den skattskyldige lämpligaste. Angeläget hör därvid vara att medlen placeras så att de ger den skattskyldige högsta möjliga ränta.

Det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare bestämmelser i detta avseende.

Under åberopande av vad vi här anfört hemställes,
att riksdagen måtte
dels avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 181,
dels antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändring av 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272).

Härigenom förordnas att 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272) skall erhålla följande ändrade lydelse:

69 §.

1 mom. Därest den — — — preliminär skatt.

Ränta som — — — skattskyldige.

Därest skattskyldig, för vilken den slutliga skatten understiger den preliminära, låter det belopp, som enligt debetsedeln å slutlig skatt tillkommer honom, inestå till den 15 juni året efter det debitering skett, äger han erhålla ränta med 4 % å det inestående beloppet, avrundat till närmast lägre hundratal kronor.

Därest sålunda inestående belopp jämte ränta icke uttagits av den skattskyldige senast den 15 juli, skall beloppet jämte räntan för den skattskyldiges räkning överföras å sparkonto hos bank som den skattskyldige angivit eller som eljest bedömes vara den för den skattskyldige lämpligaste.

Kungl. Maj:t eller den myndighet Kungl. Maj:t bestämmer äger utfärda för tillämpningen av tredje och fjärde styckena erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därom meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall tillämpas jämväl med avseende å överskjutande skatt enligt debetse-
del å slutlig skatt 1957.

Stockholm den 5 november 1957

James I. A. Dickson

Rolf Eliasson
